

UNBOXING LOGISTICS

DUURZAME INZETBAARHEID IN DE LOGISTIEK.

OUT OF THE BOX THINKING?

JOSEPHINE ENGELS, LECTOR ARBEID & GEZONDHEID

22-9-2022

WAT PASSEERT DE REVUE VANDAAG?

- Voorstellen
- Wat is duurzame inzetbaarheid?
- Waarom aandacht voor DI?
  - voorbeeld
- Onderzoek door het Lectoraat Arbeid & Gezondheid rondom DI
- Dilemma's in de Logistiek?
- Bijdrage Logistiek aan DI?

VOORSTELLEN

- Wie zit er in de ruimte?
- Academielector sinds 2020
- Lector Arbeid & Gezondheid sinds 2003
- Samenstelling kenniskring
- Welk onderzoek (komt later)

DUURZAME INZETBAARHEID: WAT IS HET?

“Duurzaam inzetbaar betekent dat medewerkers **doorlopend** in hun arbeidsleven over **daadwerkelijk realiseerbare mogelijkheden** alsmede over de voorwaarden beschikken om in **huidig en toekomstig** werk met **behoud van gezondheid en welzijn** te (blijven) functioneren. Dit impliceert **een werkcontext die hen hiertoe in staat stelt**, evenals de attitude en motivatie om deze mogelijkheden daadwerkelijk te benutten.”

(van der Klink et al., 2010)

WAAROM AANDACHT VOOR DI?

- Gezocht: vrachtwagenchauffeurs
- Gezocht: distributiemedewerkers
- Gezocht: logistiek medewerker
- Gezocht: werknemers bij DHL, PostNL, coolblue, techniek, bouw, enz..

- Hoe ga je om met de werknemers die je wél hebt, hoeveel jaar moeten zij nog 'mee' kunnen?

- Het gaat niet alleen om (logistieke) innovaties in en door organisaties, het gaat ook om de mensen die het werk doen:
voorbeeld

VOORBEELD

- Nacht- en ploegendienst:
- Wie werkt er 's nachts? En waarom?
  - Degenen die 'moeten': maatschappelijke redenen
  - Degenen met intensief productie proces: technische redenen
  - Degenen met vervoers- en bestellingsproblemen overdag: economische keuzes
- Wat is jullie rol?

VOORBEELD

- Die keuzes....
- Distributiecentra?
  - Logistiek handig, die nacht
  - Gezondheid: onhandig, die nacht

'Literature review has shown that shift work involves an alteration in psychophysical homeostasis, with a decrease in performance. It is an obstacle for social and family relationships, as well as a risk factor for stress, sleep disorders, metabolic disorders, diabetes, cardiovascular disorders and breast cancer.'
(Rosa , Terzoni , Dellafiore , Destrebecq, 2019)

VOORBEELD

- Nachtwerk in Nederland bij ongeveer 14% van de beroepsbevolking
- Door (internationale) concurrentie verwachting dat nachtwerk gaat toenemen.
- De invoering ervan in onregelmatige of ploegendiensten zou met zorgvuldigheid moeten gebeuren als er gekeken wordt naar bedrijfseconomische en sociale consequenties.
- Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat ploegenarbeid en het werken in onregelmatige diensten schadelijk zijn voor zowel de gezondheid als het sociale leven van de werknemer (Voskamp, 2008, Peters et al., 2019 zie ook referentie vorige sheet).
- Er bestaan ook voordelen van nachtwerk: onregelmatige en ploegendiensttoeslagen waardoor hogere inkomsten, misschien wel meer tijd te besteden aan gezin, meer (gevoelde) vrij tijd en meer variatie in werktijden, rustiger werken dan overdag, minder toezicht waardoor de autonomie van werknemers groot is.

OVERGANG VAN LOGISTIEK NAAR A&G:

Algemene omschrijving lectoraat:

We houden ons bezig met gezondheid, vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van mensen in de werkzame leeftijd.

Dat kunnen werkenden zijn, maar ook mensen die nog niet gewerkt hebben, dan wel aan het re-integreren zijn.

Bril is altijd vanuit DI van werkenden (dus bijv. niet prestatie).

LECTORAAT ARBEID & GEZONDHEID: ONDE OVER DI

- De effectiviteit van een zelfmanagementtraining om werkenden met een chronische aandoening te ondersteunen (Detaille, 2012)
- Wat hebben werkenden met neuromusculaire aandoeningen nodig om te kunnen blijven werken (Minis, 2014)
- De effectiviteit van een zelfmanagementtraining om KANS tegen te gaan (Hutting, 2015)
- Het werken in onregelmatige diensten en de gezondheid van zorgprofessionals (Peters, 2019)
- De effectiviteit van een mindfulnessstraining om het werkplezier van ROC docenten te vergroten (Janssen, 2023)
- Leefstijlparticipatie van vrachtwagenchauffeurs (Damen, 2024)
- Dyslexie en arbeidsparticipatie (de Beer, 2025)

OOK:

Bijzonder Lectoraat Arbeidsdeskundigheid, Shirley Oomens

Het centrale onderzoeksthema van het Bijzonder Lectoraat Arbeidsdeskundigheid is duurzaam passend werk. Daarbij bekijken we de balans tussen arbeidsmogelijkheden van mensen en de functie en werkomgeving. Het lectoraat richt zich op de volgende 3 perspectieven van dit thema:

- Focus op de werkgever en de werksituatie
- Aandacht voor de arbeidsparticipatie van mensen met veelvoorkomende psychische problemen
- Versterking van de rol en het vakmanschap van arbeidsdeskundigen

ASSOCIATE LECTOR LINEKE VAN HAL

Expertises:

- Arbeidstoeleiding en arbeidsre-integratie
- (Arbeids)participatie van jongeren en volwassenen in kwetsbaar makende situaties
- Versterken van vakmanschap
- Inclusieve communicatie
- Participatieve methoden van onderzoek
- Kwalitatieve evaluaties
- Inclusief onderzoek

ASSOCIATE LECTOR NATHAN HUTTING

Als associate lector Arbeid & Gezondheid richt Nathan zich op duurzame inzetbaarheid van werkenden met een (chronische) aandoening. Hierbij ligt de focus op arbeidsgerichte zorg, multidisciplinaire samenwerking en eigen regie. Het doel hierbij is om werkenden met een aandoening optimaal toe te rusten en te ondersteunen.

OPBRENGSTEN (O.A.)

- Zelfmanagementtraining
- Werkwijzers voor C- en Q-support
- Werkgevershandreiking omgaan met (milde) psychische klachten
- Mindfulnessstraining onderzocht
- Vitaliteitsscan als dialooginstrument tussen werknemer en werkgever
- Handboek Arbeid & Gezondheid

• <https://www.han.nl/onderzoek/lectoraten/lectoraat-arbeid-gezondheid/onderzoek/>

• <https://www.han.nl/onderzoek/lectoraten/bijzonder-lectoraat-arbeidsdeskundigheid/>

EVEN TERUG NAAR HET VOORBEELD: ETHIEK – RELATIE DI

- Ook logistiek is mensenwerk
- Vaak mensen in lage SES beroepen
- Van deze groep weten we dat ze minder lang een goede kwaliteit van leven hebben en eerder dood gaan
- Wordt er goed voor deze mensen gezorgd?

- Vandaag besteld.... Over drie dagen in huis? Wij zorgen namelijk voor onze werknemers en laten ze overdag werken?

ETHIEK – MOREEL BESEF – VRAAG AAN JULLIE

Welke verdere dilemma's in de logistiek qua gezondheid en welzijn van werknemers?

Risico's waar werkenden aan blootstaan:

Zwaar werk – statisch werk?

Slechte arbeidsomstandigheden?

Monotone arbeidsinhoud versus teveel werk?

Slechte arbeidsvoorwaarden?

Slechte arbeidsverhoudingen?

DILEMMA'S IN DE LOGISTIEK EN AANPAK

Integriteit gaat altijd boven het bedrijfsbelang?

Stel, je kunt zaken doen met een leverancier die een kwart goedkoper is dan zijn concurrenten. Maar je hebt het sterke vermoeden dat deze leverancier zo goedkoop kan werken omdat hij het niet zo nauw neemt met mensenrechten en arbeidsomstandigheden.

Wat zijn de opties?

Je kunt een oogje dichtknijpen en gaan voor de winst. Je kunt in zee gaan met een andere, duurdere leverancier. Óf je spreekt de goedkopere leverancier aan op zijn onethische gedrag en probeert op die manier zaken te veranderen.

Hoe hiermee om te gaan?

Wat je doet, hangt vooral af van de plek die ethisch handelen inneemt binnen je organisatie. Steeds meer bedrijven kiezen ervoor om te onderzoeken welke normen en waarden ze belangrijk vinden en deze vast te leggen in een gedragscode.

Zo'n gedragscode kan worden gekoppeld aan je recruitment- en je beloningsbeleid. Maar hij kan ook zeker dienen als leidraad voor het bedrijf (bijvoorbeeld bij dilemma's als het bovenstaande) en als instrument om het interne gesprek over ethiek op gang te brengen.

Zo kan de gedragscode de aanleiding vormen voor concrete maatregelen. Van een dilemmabord op de werkvloer en een 'ethiekquiz' op intranet, tot het instellen van feedbackloops of de introductie van een ethiekcommissie.

(uit logistiek management, 2021)

OMGEKEERDE VRAAG: IN HOEVERRE KAN DE LOGISTIEKE BRANCHE BIJDAGEN AAN DI?

- Handigere processen
  - Inzet technologie
  - Efficiënter werk
  - Minder mankracht geen probleem meer
  - .....?
-
- <https://www.nvg.nl/downloads/cms//Rapport%20Duurzaamheid%20NVG-TNO.pdf>

Welke ideeën hebben jullie?

BIJDRAGE LOGISTIEK AAN DI

Vragen?

Dank voor jullie aandacht!

Lectoraat Arbeid & Gezondheid
Josephine Engels
mail to: Josephine.Engels@han.nl
Angelina.vanZadelhoff@han.nl (secr.)